

OBSAH

1.	Úvod	9
2.	Lapovací prostředky	10
2.1.	Brusivo	11
2.1.1.	Tvar brusných zrn	13
2.1.2.	Obvyklá brusiva pro lapování, jejich výroba a použití	13
2.1.2.1.	Tavený kysličník hlinitý — Al_2O_3 (umělý korund)	13
2.1.2.2.	Karbid bóru — B_4C	13
2.1.2.3.	Karbid křemíku — SiC	14
2.1.2.4.	Kysličník chromitý — Cr_2O_3	14
2.1.2.5.	Kysličník železitý — Fe_2O_3	15
2.1.2.6.	Umělý safír	15
2.1.2.7.	Diamant	16
2.2.	Příprava lapovacích prášků	16
2.2.1.	Drcení brusiva	16
2.2.2.	Třídění brusiva	17
2.3.	Pojiva lapovacích prášků	18
2.3.1.	Pastovité pojivo	19
2.3.1.1.	Rozpustnost pojiva	19
2.3.2.	Kapalné pojivo	20
2.4.	Tuhé lapovací prostředky — výroba lapovacích past	21
2.4.1.	Kontrola lapovacích past	22
2.4.2.	Lapovací pasty čs. výroby	24
2.4.3.	Lapovací pasty sovětské výroby	24
3.	Nástroje	26
3.1.	Materiál nástrojů	26
3.1.1.	Šedá litina perlitická	27
3.1.2.	Ocel	27
3.1.3.	Měď a bronz	28

3.1.4.	Olovo, cín a hliník	28
3.1.5.	Spékané kovy	28
3.1.6.	Dřevo	28
3.1.7.	Plastické hmoty	28
3.2.	Lapovací pouzdra a kroužky	29
3.2.1.	Lapovací pouzdra	29
3.2.2.	Lapovací kroužky	32
3.3.	Lapovací nástroje rovinné pro ruční lapování	33
3.3.1.	Lapovací destičky	33
3.3.2.	Lapovací desky	34
3.4.	Lapovací nástroje pro strojní lapování	35
3.4.1.	Vysocevýkonné lapovací kotouče	37
4.	Lapování	38
4.1.	Mechanickochemické lapování	39
4.2.	Samozjemňování brusiva	40
4.3.	Přídavky na lapování	40
4.4.	Tlak při lapování	41
4.5.	Řezná (lapovací) rychlost	41
4.6.	Chyby při lapování	42
4.7.	Zásady při lapování vnitřních a vnějších válcových ploch	42
4.8.	Technologie lapování v praxi	49
4.8.1.	Lapování ploch pístů vstřikovacích čerpadel	49
4.8.2.	Lapování děr válců vstřikovacích čerpadel	50
4.8.3.	Strojní lapování děr v tělese vstřikovací trysky	51
4.8.4.	Ruční lapování díry v tělese vstřikovací trysky	54
4.8.5.	Lapování jehel a způsob dolícování jehly v tělese trysky	55
4.8.6.	Lapování čel těles vstřikovacích trysek	55
5.	Lapovací stroje a jejich zařízení	56
5.1.	Lapovací stroje jednokotoučové na rovinné plochy	56
5.1.1.	Jednokotoučový lapovací stroj	56
5.1.2.	Jednokotoučový poloautomatický lapovací stroj	57
5.2.	Lapovací stroje dvoukotoučové pro lapování vnějších planparalelních a vnějších válcových ploch	59

5.2.1.	Svislý lapovací stroj dvoukotoučový s otáčivým ramenem	59
5.2.2.	Svislý lapovací stroj dvoukotoučový s pevným ramenem	61
5.3.	Lapovací stroje pro lapování vnitřních i vnějších válcových ploch	61
5.3.1.	Hydraulický lapovací stroj svislý pro lapování vnitřních válcových ploch	62
5.3.2.	Několikavřetenové lapovací stroje svislé (čs. výroby) . .	64
5.3.3.	Lapovací stroj vodorovný pro lapování vnitřních i vnějších válcových ploch	66
5.3.4.	Dvouvřetenový lapovací stroj na díry	66
5.4.	Orovnávání lapovacích kotoučů na jednokotoučových a dvoukotoučových lapovacích strojích	68
5.5.	Upínání obrobků a nástrojů na lapovacích strojích . . .	70
6.	Speciální lapování	72
6.1.	Proudové lapování	72
6.2.	Lapování ozubených kol	74
6.3.	Lapování klikových a vačkových hřídelů	76
6.4.	Bezhraté lapování	78
7.	Posuzování drsnosti povrchu lapované plochy .	80
7.1.	Posuzování drsnosti povrchu porovnáváním se vzorkovnicí	80
7.1.1.	Porovnávání drsnosti povrchu zrakem	81
7.1.2.	Porovnávání drsnosti povrchu hmatem	82
7.2.	Nepřímé měření drsnosti povrchu Langovým lesko- měrem	82
7.3.	Snímání drsnosti povrchu profiloměrem SOMET MDP 3	82
7.4.	Interferenční metoda měření drsnosti povrchu	86
7.5.	Příklady měření z praxe	90
8.	Osvětlení pracoviště	91
8.1.	Teplota prostředí a její vliv na přesnost lapování . . .	91
9.	Klimatizace pracovního prostředí	94
10.	Ochrana lapovaných obrobků proti korozi	97

10.1.	Konzervace	97
10.1.1.	Přípravné a konzervační materiály	98
10.1.2.	Obalový materiál	99
10.1.3.	Mezioperační konzervace	99
10.1.3.1.	Základní postup při mezioperační konzervaci olejem .	100
10.1.4.	Krátkodobá konzervace	100
10.1.4.1.	Základní postup pro krátkodobou konzervaci olejem .	100
10.1.5.	Dlouhodobá konzervace	100
10.1.5.1.	Základní postup pro dlouhodobou konzervaci olejem .	100
10.1.6.	Kontrola konzervace	102
10.2.	Doprava	102
10.3.	Uskladnění	102
11.	Bezpečnost a hygiena při práci v lapovnách . .	103
	Literatura	105